Επιτροπή Περιβάλλοντος

Μείωση των εκπομπών ρύπων και μείωση των επιπτώσεων των Κλιματικών Αλλαγών

Το θέμα που απασχόλησε την Επιτροπή Περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια των εργασιών της 1ης Βουλής των Νέων Αντιπροσώπων ήταν η Μείωση των εκπομπών ρύπων και η μείωση των επιπτώσεων των Κλιματικών Αλλαγών. Η Επιτροπή Περιβάλλοντος καταθέτει έκθεση όπου παρατίθενται συστάσεις που θα βοηθήσουν την Κύπρο ως προς την κατάκτηση του εθνικού στόχου κατόπιν της δεσμευτικής υπογραφής της Κύπρου στης Συμφωνίας κατά της Κλιματικής Αλλαγής στην 21η Σύνοδο των Μερών στο Παρίσι του 2015.

Σύσταση 1 – Διαχείριση Αποβλήτων

Η ανάγκη σωστής διαχείρισης των οικιακών απορριμμάτων και των Βιομηχανικών αποβλήτων προκύπτει από την αυξημένη εκπομπή μεθανίου στην ατμόσφαιρα, που έχει ως συνέπεια την αύξηση της θερμοκρασίας και τις επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών με την πάροδο των χρόνων. Η παραγωγή μεθανίου οφείλεται στην αποσύνθεση των μαζικών απορριμμάτων, λόγω του επαναλαμβανόμενου κύκλου της υπερπαραγωγής, υπερκατανάλωσης και της ζήτησης των αγαθών.

Τα απορρίμματα κατατάσσονται σε δύο βασικές κατηγορίες, τα Οργανικά-Αποικοδομήσιμα απόβλητα και τα Ανακυκλώσιμα-Μη Βιοαποικοδομίσημα υλικά. Η μέθοδος της κομποστοποίησης αποτελεί τον πιο αποτελεσματικό τρόπο διαχείρισης των Οργανικών αποβλήτων και ενδείκνυται για την Κύπρο λόγω του θερμού Κλίματος. Συστήνεται όπως η εν λόγω πρακτική επεκτείνει τη χρήση της σε επιχειρήσεις κυρίως σε εστιατόρια, φρουταρίες και υπεραγορές. Με την πιο πάνω διαδικασία, θα είμαστε σε θέση ως κράτος να παράγουμε ηλεκτρική και θερμική ενέργεια, τόσο για οικιακή όσο και για βιομηχανική χρήση. Η βιομάζα που παράγεται από τη διαδικασία χρησιμοποιείται άμεσα ως λίπασμα στις γεωργικές καλλιέργειες με άμεσο ενεργειακό όφελος.

Τα Μη-Βιοδιασπόμενα υλικά, αποτελούν καίριο πρόβλημα με αντίκτυπο στο περιβάλλον το οποίο μολύνεται από τις εκπομπές διοξείδιού του άνθρακα και μεθανίου κατά την αποσύνθεσή τους, η οποία διαρκεί εκατοντάδες χρόνια. Η Ανακύκλωση αποτελεί την πιο κοινή και άμεση πρακτική που υιοθετείται στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια. Προτείνεται η ενίσχυση των υφιστάμενων πιλοτικών προγραμμάτων στα διάφορα σχολεία της Κύπρου, καθώς και η ανάπτυξη καινούριων στα υπόλοιπα, σε θεματικές ενότητες που έχουν άμεση σχέση με την Περιβαλλοντική και Οικολογική συνείδηση. Κύριος άξονας των προγραμμάτων συνεχίζει να είναι το πλαίσιο του προγράμματος ενημέρωσης και εκπαίδευσης "Μείωση-Επαναχρησιμοποίηση-Ανακύκλωση". Είναι εξίσου σημαντικό να λειτουργήσουν παρόμοια προγράμματα, προσβάσιμα στο ευρύ κοινωνικό σύνολο που θα επικεντρώνονται στην εκπαίδευση των πολιτών σε πρακτικές και εφαρμογές μείωσης αλλά και επαναχρησιμοποίησης των υλικών αυτών.

Σύσταση 2 – Ενέργεια

Παρατηρείται χρήση του πετρελαίου σε διάφορους τομείς όπως η βιομηχανία, οι μεταφορές καθώς επίσης και στις οικίες. Σε σημαντικό βαθμό ρύπανση του περιβάλλοντος προκαλείται

από τη μη ενεργειακή αποδοτικότητα των κτιρίων. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αυξημένη κατανάλωση ηλεκτρισμού και ως εκ τούτου, συνεπάγονται αυξημένα κόστη. Ένα ισχυρό χαρτί στα χέρια της Κυπριακής κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της ρύπανσης του Περιβάλλοντος είναι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ).

Προτείνεται όπως επιβληθούν μέτρα σταδιακής ενεργειακής αναβάθμισης των υφιστάμενων δημόσιων κτιρίων καθώς και ξενοδοχειακών μονάδων όπως αυτό προβλέπεται από τη σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία. Όσον αφορά τα καινούρια οικοδομήματα, θα πρέπει να επιφέρουν πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης τουλάχιστον Β+ ενεργειακής κλάσης. Ένας άλλος τρόπος μείωσης των εκπομπών, είναι μέσω της εγκατάστασης ηλεκτρικών συσκευών ενεργειακής απόδοσης Α+. Η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πλαισίων στις οροφές των δημόσιων κτιρίων θα πρέπει να επιτευχθεί μέσα στα επόμενα τρία χρόνια.

Η στροφή προς την εναλλακτική καύσιμη ύλη στα μέσα μεταφοράς, όπως για παράδειγμα τη χρήση βιοκαυσίμων, υγραερίου, ηλεκτρικού και υβριδικού τύπου οχημάτων, προϋποθέτει τις κατάλληλες εγκαταστάσεις. Για το σκοπό αυτό, προτείνεται όπως οι δήμοι να εγκαταστήσουν σε στρατηγικά σημεία σταθμούς φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων, όπως και τα πρατήρια να εγκαταστήσουν κατόπιν εθνικής οδηγίας ντεπόζιτα βιοκαυσίμων και υγραερίου.

Ο καταναλωτής όμως με βάση τα σημερινά δεδομένα διστάζει να επιχειρήσει οποιανδήποτε αλλαγή στον τρόπο ζωής του, για οικονομικούς κυρίως λόγους. Για αυτό το λόγο, συστήνεται να εφαρμοστούν προσιτά οικονομικά συστήματα όπως τα προνομιακά επιτόκια για τη λήψη δανείου για κατασκευή πράσινων κτιρίων, καθώς επίσης και αγορά πράσινων αυτοκινήτων.

Με τις πιο πάνω συστάσεις συμβάλουμε στη μείωση της ανεργίας μιας και δίνεται η ευκαιρία σε νέους και εξειδικευμένους επιστήμονες να ασχοληθούν στις νέες θέσεις εργασίας που θα προκύψουν, βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα, για την υλοποίηση των απαραίτητων υποδομών και εγκαταστάσεων.

<u>Σύσταση 3 – Καυσαέρια</u>

Οι εκπομπές αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα συμβάλλουν εξίσου σημαντικά στην αύξηση των κλιματικών αλλαγών. Κύρια πηγή των εκπομπών καυσαερίων στην ατμόσφαιρα, αποτελεί η αλόγιστη χρήση του αυτοκινήτου, η οποία οφείλεται κυρίως στο μη βελτιωμένο οδικό δίκτυο το οποίο δεν ενθαρρύνει τη χρήση εναλλακτικών μέσων μετακίνησης. Η μη ορθή συντήρηση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς οδηγεί, επίσης, σε περαιτέρω επιβάρυνση της ατμόσφαιρας λόγω της απελευθέρωσης περισσότερης ποσότητας καυσαερίων.

Προτείνεται ο εκ νέου σχεδιασμός ενός ενιαίου οδικού δικτύου με την αναβάθμιση των πεζοδρομίων και των ποδηλατοδρόμων σε ολόκληρη την Κύπρο. Απαραίτητη είναι η εγκατάσταση ικανοποιητικού φωτισμού με τη χρήση φωτοβολταϊκών για εξοικονόμηση ενέργειας αλλά και χρημάτων, ούτως ώστε η χρήση να είναι ασφαλής και προσιτή. Συστήνεται να γίνονται συστηματικές δενδροφυτεύσεις κατά μήκος των δρόμων και δημιουργία περισσότερων χώρων πρασίνου, κυρίως στα κέντρα των πόλεων. Επιπλέον απαιτείται πρόσθεση περισσότερων δρομολογίων των υπεραστικών λεωφορείων καθώς και η ενίσχυση των δρομολογίων εντός πόλεων σε συνεργασία με πανεπιστήμια ούτως ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των φοιτητών.

Εισήγηση της επιτροπής αποτελεί όπως το κράτος προβεί σε συμφωνίες με τράπεζες για χορήγηση χαμηλότερων επιτοκίων σε δάνεια για αγορές υβριδικών ή ηλεκτρικών αυτοκινήτων (π.χ. από 5% σε 3%). Τα καινούρια αυτοκίνητα που αγοράζονται από το κράτος θα πρέπει να είναι είτε υβριδικά είτε ηλεκτρικά, με στόχο σε περίοδο 4 χρόνων όλα τα υπηρεσιακά αυτοκίνητα να αντικατασταθούν. Κατά τη μεταβατική περίοδο πρέπει να γίνεται ορθή και συχνή συντήρηση των υφιστάμενων υπηρεσιακών οχημάτων ώστε να αντεπεξέρχονται στις ανάγκες του κράτους. Μέχρι την αποπεράτωση της μεταβατικής περιόδου πρέπει να δημιουργηθούν οι σωστές πρόνοιες για τον μετέπειτα έλεγχο των οχημάτων.

Σύσταση 4 - Βιομηχανία

Οι βιομηχανικές δραστηριότητες της Κύπρου δεν εμπίπτουν στον τομέα της βαριάς βιομηχανίας, ωστόσο οι ρύποι που προκύπτουν έχουν σημαντική συνεισφορά στο ολικό ποσό των ρύπων της χώρας, με αποτέλεσμα τη μη συμμόρφωση του κράτους σε ευρωπαϊκές οδηγίες και τελικώς στην υποβολή προστίμων προς αυτό.

Προτείνεται να ξεκινήσει η αυστηρή εφαρμογή των ευρωπαϊκών οδηγιών όσον αφορά τις ενεργειακές αποδόσεις βιομηχανικών εγκαταστάσεων, τόσο στα ίδια τα κτήρια αλλά και στα συστήματα παραγωγής ιδιωτικά αλλά και ημικρατικά (βλ. ΑΗΚ). Συστήνεται η αύξηση επενδύσεων στην έρευνα και ανάπτυξη για τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών (π.χ. για επαναχρησιμοποίηση νερού, ενέργειας θερμού αέρα κ.ο.κ.), όπως και η εντατικοποίηση ελέγχου των ρύπων της κάθε εγκατάστασης. Συγκεκριμένα, προτείνεται να γίνει αναγκαστική η απόκτηση του πιστοποιητικού ISO 14000 (το οποίο αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση) για μεγάλες εταιρείες και ξενοδοχειακές μονάδες, όπως αυτές ορίζονται σύμφωνα με τον αριθμό ατόμων που εργοδοτούνται σε αυτήν. Τέλος, συστήνεται η δημιουργία συστήματος ελεύθερης αγοράς άνθρακα (carbon market), σε αναλογία με το σύστημα το οποίο ήδη βρίσκεται σε εφαρμογή σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και κατάλληλα διαμορφωμένο στα κυπριακά δεδομένα. Για παράδειγμα, η Κυπριακή δημοκρατία να παραχωρεί συγκεκριμένο αριθμό μονάδων ρύπων άνθρακα (carbon credits) σε εταιρείες/ βιομηχανικές ή ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, σύμφωνα με το μέγεθος της κάθε επιχείρησης (ανάλογα με τον αριθμό ατόμων που εργοδοτεί). Ακολούθως, θα μπορεί να γίνεται ελεύθερη αγορά/πώληση των μονάδων άνθρακα, σύμφωνα με τους ρύπους που εκπέμπει η κάθε εγκατάσταση.

Εν κατακλείδι, το περιβάλλον αποτελεί το σπίτι μας και χωρίς την προσοχή του κράτους οι πιθανότητες καταστροφής του αυξάνονται κρίσιμα. Η δράση για το κλίμα και την προστασία του περιβάλλοντος είναι απαραίτητη ώστε να συνεχίσει ο πλανήτης μας να είναι βιώσιμος στα καλύτερα δυνατά πλαίσια με σεβασμό προς τον άνθρωπο, τις ανάγκες του αλλά και την τεχνολογική εξέλιξη και καινοτομία.